

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BIOCIDNIM PROIZVODIMA

Član 1.

U Zakonu o biocidnim proizvodima („Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 88/10), u članu 2. posle tačke 9) dodaju se tač. 9a) i 9b), koje glase:

„9a) *opozivanje* jeste svaka aktivnost ili mera kojom se vrši povraćaj biocidnog proizvoda koji je proizvođač odnosno distributer već isporučio ili učinio dostupnim potrošačima odnosno daljim korisnicima;

9b) *povlačenje* jeste svaka aktivnost ili mera kojom se sprečava dalje snabdevanje i činjenje dostupnim biocidnog proizvoda koji je stavljen u promet;”.

Član 2.

U članu 4. posle stava 3. dodaju se novi st. 4, 5. i 6, koji glase:

„Aktivne supstance za koje je odbijen upis u Listu I - Lista aktivnih supstanci ili Listu Ia – Lista aktivnih supstanci sadržanih u biocidnom proizvodu manjeg rizika upisane su u Listu II - Lista aktivnih supstanci za koje je odbijen upis u Listu I ili Listu Ia.

Listom iz stava 4. ovog člana određeni su naročito: ime aktivne supstance i vrsta biocidnog proizvoda u kome ne može biti korišćena ta supstanca.

Lista iz stava 4. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Dosadašnji stav 4. postaje stav 7.

Član 3.

U član 8. posle reči: „osim” dodaju se reči: „ako je aktivna supstanca u tom biocidnom proizvodu upisana u Listu II – Lista aktivnih supstanci za koje je odbijen upis u Listu I ili Listu Ia, odnosno”.

Član 4.

U članu 30. stav 4. menja se i glasi:

„Poverljive podatke koji su potrebni za izdavanje privremene dozvole strani proizvođač može da dostavi Agenciji neposredno ili preko zastupnika koji je dužan da priloži ovlašćenje za zastupanje.”

Stav 5. briše se.

Dosadašnji stav 5. postaje stav 4.

Član 5.

Član 42. briše se.

Član 6.

Član 50. menja se i glasi:

„Nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega vrši ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine.

Inspekcijski nadzor vrši ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine preko inspektora za zaštitu životne sredine, ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko sanitarnih inspektora i ministarstvo nadležno za poslove trgovine preko tržišnih inspektora.

Inspekcije iz stava 2. ovog člana međusobno sarađuju, odnosno međusobno se obaveštavaju o preduzetim merama, razmenjuju informacije, pružaju neposrednu pomoć i preduzimaju zajedničke mere i aktivnosti značajne za sprovođenje nadzora, a Agenciji dostavljaju informacije o rezultatima i nalazima izvršenih inspekcija."

Član 7.

Posle 50. dodaje se član 50a koji glasi:

„Član 50a.

Ministarstva iz člana 50. stav 2. ovog zakona sporazumom obrazuju zajedničko telo radi obavljanja poslova inspekcijskog nadzora, u skladu sa propisima kojima se uređuje državna uprava.

U radu zajedničkog tela učestvuje Agencija.

Sporazumom iz stava 1. ovog člana uređuju se i pitanja programiranja inspekcijskog nadzora."

Član 8.

U članu 51. stav 2. menja se i glasi:

„Prilikom uzimanja uzoraka pravno odnosno fizičko lice ili preduzetnik dužan je da nadležnom inspektor stavi besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi ispitivanja."

Posle stava 2. dodaje se stav 3, koji glasi:

„Troškove uzorkovanja i ispitivanja biocidnog proizvoda snosi pravno ili fizičko lice ili preduzetnik od kog je uzorak uzet, ako se u konačnom postupku utvrdi da ne odgovara propisanim uslovima za stavljanje u promet, odnosno za korišćenje biocidnog proizvoda. Ako uzorak odgovara propisanim uslovima za stavljanje u promet, odnosno za korišćenje biocidnog proizvoda troškovi uzorkovanja i ispitivanja biocidnog proizvoda padaju na teret sredstava predviđenih finansijskim planom Agencije za hemikalije."

Član 9.

U članu 52. tački 13) reči: „odnosno određena vrsta biocidnog proizvoda" zamenjuju se rečima: „koji ne može da se stavlja u promet za opštu upotrebu".

Tačka 14) briše se.

Član 10.

U članu 53. posle tačke 2) dodaje se tačka 2a), koja glasi:

„2a) naredi ili organizuje da se povuče iz prometa biocidni proizvod koji nije klasifikovan, pakovan i obeležen u skladu sa ovim zakonom i naredi ili organizuje da se upozore potrošači i dalji korisnici na opasnosti koje biocidni proizvod predstavlja;"

U tački 4) reči: „u propisanom roku" zamenjuju se rečima: „ili zahtev za izdavanje odobrenja".

Posle tačke 12) dodaje se tačka 12a), koja glasi:

„12a) naredi, koordinira ili, po potrebi, organizuje sa proizvođačima, uvoznicima, distributerima i drugim organima opozivanje biocidnog proizvoda ako se ne postupa u skladu sa ograničenjima i zabranama, uključujući i prinudno sprovođenje mere opozivanja biocidnog proizvoda, kao i njegovo uništavanje na odgovarajući način od strane i na teret proizvođača, uvoznika, odnosno distributera;”.

U tački 16) posle reči „proizvod” zapeta se briše, a reči: „odnosno određena vrsta biocidnog proizvoda” zamenjuju se rečima: „koji ne može da se stavlja u promet za opštu upotrebu”.

U tački 17) reči: „odnosno određene vrste biocidnog proizvoda ako ih stavlja” zamenjuju se rečima: „koji ne može da se stavlja u promet za opštu upotrebu ako je stavljen”.

Tač. 18) i 19) brišu se.

Član 11.

U članu 55. posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Protiv rešenja sanitarnog inspektora dopuštena je žalba ministru nadležnom za poslove zdravlja.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 5. reči: „st. 2. i 3.” zamenjuju se rečima: „st. 1, 2. i 3.”.

Član 12.

U članu 59. stav 1. tačka 16) briše se.

Član 13.

U članu 64. stav 3. briše se.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 3.

Član 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima je odredba člana 97. tačka 9. Ustava Republike Srbije prema kojoj Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem zaštite i unapređenja životne sredine.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o biocidnim proizvodima koji je donet u maju 2009. godine uveo je nov način jedinstvenog sistema stavljanja u promet i korišćenja biocidnih proizvoda na teritoriji Republike Srbije koji je u skladu sa propisima Evropske Unije, odnosno koji osigurava visok nivo zaštite zdravlja ljudi i životne sredine kao i poboljšanje slobodnog prometa biocidnih proizvoda sa zemljama EU i drugim zemljama i odgovarajući stručni nadzor nad primenom zakona. Ovim zakonom uređeni su, između ostalog, i sredstva za održavanje opšte higijene.

Osnovni razlog donošenja ovih izmena i dopuna je povećanje efikasnosti inspekcijuskog nadzora nad primenom Zakona o biocidnim proizvodima i propisa donetih na osnovu njega, što se postiže propisivanjem ovlašćenja za vršenje inspekcijuskog nadzora i sanitarnim inspektorima, kao i jasnijim definisanjem ovlašćenja inspektora.

S obzirom da su sanitarni inspektori vršili nadzor nad primenom Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe („Službeni list SFRJ”, broj 53/91; „Službeni list SRJ”, br. 24/94, 28/96, 37/2002; „Službeni glasnik RS”, br. 101/05 – dr. zakon, 79/2005 - dr. zakon i 41/2009 - dr. zakon) kojim su se uređivala, između ostalog, zdravstvena ispravnost sredstava za održavanje opšte higijene, to je zbog njihovog znanja i iskustva u ovoj materiji celishodno da vrše nadzor i nad primenom propisa kojima se uređuju biocidni proizvodi.

Predložene izmene i dopune Zakona nisu u suprotnosti sa relevantnim propisima EU, a takođe suštinski ne menjaju politiku upravljanja biocidnim proizvodima koja je definisana u Zakonu o biocidnim proizvodima.

III. POJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U članu 1. Zakona o izmenama i dopunama izvršene su dopune člana 2. osnovnog zakona i to tako što su dodate neophodne definicije za termine koji se koriste u ovom zakonu.

U članu 2. izvršena je dopuna člana 4. osnovnog zakona kojom je propisno da su aktivne supstance za koje je odbijen upis u Listu I - Lista aktivnih supstanci ili Listu Ia – Lista aktivnih supstanci sadržanih u biocidnom proizvodu manjeg rizika upisane u Listu II - Lista aktivnih supstanci za koje je odbijen upis u Listu I ili Listu Ia. Ovo su tzv. negativne liste koje nisu postojale u osnovnom zakonu u kojem su postojale samo tzv. pozitivne liste. Negativne liste su posledica odbijanja upisa aktivnih supstanci u pozitivne liste.

U članu 3. izvršena je pravnotehnička redakcija odnosno usaglašavanje sa izmenama iz člana 4. osnovnog zakona.

U članu 4. izvršena je pravnotehnička redakcija odnosno usaglašavanje sa izmenama Zakona koje su objavljene u „Službenom glasniku Republike Srbije”, broj 88/10. Naime, ovom izmenom se više ne predviđa mogućnost da strani proizvođač preko zastupnika, odnosno predstavništva sa sedištem u Republici Srbiji može da podnese Agenciji za hemikalije zahtev za izdavanje privremene dozvole za stavljanje

u promet biocidnog proizvoda. Ova odredba je brisana iz razloga što je poslovanje stranih lica uređeno drugim zakonima. S druge strane, omogućeno je da strani proizvođač može da dostavi Agenciji podatke koji predstavljaju poslovnu ili industrijsku tajnu (poverljive podatke), umesto uvoznika koji tu obavezu ima prema osnovnom zakonu. S obzirom da određenim podacima o biocidnom proizvodu raspolaže samo strani proizvođač, uvoznici su u sličnim situacijama imali problem da pribave ove podatke, a ovakvim rešenjem olakšano je dobijanje kompletne dokumentacije neophodne za podnošenje zahteva.

U članu 5. brisan je član 42. osnovnog zakona. Ovom izmenom izvršeno je usaglašavanje Zakona o biocidnim proizvodima sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službeni glasnik RS", broj 125/04) kojim se daje ovlašćenje za donošenje podzakonskog propisa kojim se uređuju uslovi koje moraju da ispune lica koja su ovlašćena da obavljaju poslove dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije. Donošenje i sprovođenje ovog propisa u nadležnosti je ministarstva nadležnog za poslove zdravlja. Na ovaj način izbegava se dvostruko uređivanje iste materije.

U čl. 6. i 7. Zakona o izmenama i dopunama izvršena je izmena člana 50. osnovnog zakona i dodat član 50a. Izmenom člana 50. utvrđeno je da inspekcijski nadzor biocidnih proizvoda pored inspektora za zaštitu životne sredine i tržišnih inspektora, vrše i sanitarni inspektori.

Ovakvo rešenje predlaže se iz razloga što sanitarni inspektori imaju iskustva u vršenju nadzora nad primenom propisa kojima se uređuju predmeti opšte upotrebe, a posebno sredstva za održavanje opšte higijene te vršenje inspekcijskog nadzora nad biocidnim proizvodima ne bi bilo dodatno opterećenje za sanitarne inspektore. Pored toga, propisivanje nadležnosti sanitarnih inspektora doprinosi većoj efikasnosti inspekcijskog nadzora nad primenom Zakona o biocidnim proizvodima i propisa donetih na osnovu njega, ne samo zbog njihovog iskustva, već i broja.

Ovim članom propisana je i obaveza međusobne saradnje i preduzimanja zajedničkih mera i aktivnosti, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava. Takođe, propisana je obaveza da se Agenciji dostavljaju informacije o rezultatima i nalazima izvršenih inspekcija kako bi na adekvatan način mogla da prati stanje u ovoj oblasti i preduzima određene mere.

Članom 50a propisano je da ministarstva čije inspekcije vrše nadzor nad primenom ovog zakona obrazuju zajedničko telo u čijem radu učestvuje Agencija, upravo radi koordinacije poslova i efikasnije međusobne saradnje. S obzirom da je Agencija ovlašćena za obezbeđivanje uslova za kvalitetno, efikasno i bezbedno upravljanje hemikalijama i da zapošljava najstručnije kadrove u ovoj oblasti, to na najbolji način može da doprinese radu zajedničkog tela. Propisano je i da se poslovi zajedničkog tela detaljnije uređuju sporazumom o osnivanju, kojim se uređuju i pitanja programiranja inspekcijskog nadzora kako bi se uskladio rad sve tri inspekcije.

U članu 8. izvršena je izmena člana 51. stav 2. osnovnog zakona. Ovom izmenom preciziraju se prava i dužnosti lica obuhvaćenih kontrolom, kao i prava i dužnosti inspektora koji vrše nadzor nad primenom ovog zakona, odnosno precizira se način njihovog postupanja u slučajevima kada uzimaju uzorke od privrednog subjekta obuhvaćenog kontrolom. Na ovaj način se izbegavaju problemi do kojih može doći sa privrednim subjektima koji su u postupku kontrole, imajući u vidu da se ovim stvara obaveza privrednim subjektima da inspektorima koji vrše nadzor u konkretnom slučaju stave besplatno na raspolaganje potrebne količine uzoraka radi ispitivanja, a što je u skladu sa praksom i propisima Evropske Unije koji uređuju tržišni nadzor, odnosno sa praksom u Republici Srbiji u pogledu kontrole i uzorkovanja drugih vrsta roba.

U stavu 2. izvršena je dopuna člana 51. osnovnog zakona i to tako što je utvrđeno da troškove uzorkovanja i ispitivanja biocidnog proizvoda snosi pravno ili fizičko lice ili preduzetnik od kog je uzorak uzet ako se u konačnom postupku utvrdi da ne odgovara propisanim uslovima za stavljanje u promet, odnosno za korišćenje biocidnog proizvoda, dok u slučaju da uzorak odgovara propisanim uslovima za stavljanje u promet, odnosno za korišćenje biocidnog proizvoda troškovi uzorkovanja i ispitivanja biocidnog proizvoda padaju na teret sredstava predviđenih finansijskim planom Agencije za hemikalije.

Ovakvo rešenje predlaže se da bi se smanjilo finansijsko opterećenje pravnih lica i preduzetnika u slučaju da uzeti uzorak u potpunosti odgovara propisanim uslovima, odnosno da troškovi uzorkovanja i analize u ovom slučaju padaju na teret sredstava predviđenih finansijskim planom Agencije za hemikalije koja je nadležna za administrativno upravljanje hemikalijama i biocidnim proizvodima. Na ovaj način se izbegava dodatno finansijsko opterećenje privrednih subjekata koji u svemu postupaju u skladu sa propisima, što je u skladu sa propisima i praksom Evropske Unije koji utvrđuju da inspektor samo u slučaju osnovane sumnje da uzeti uzorak ne odgovara propisanim svojstvima isti šalje na analizu, a od rezultata analize zavisi ko snosi ove troškove.

U članu 9. izvršena je pravnotehnička redakcija i usaglašavanje sa izmenama iz člana 5. ovog zakona i člana 40. osnovnog zakona.

U članu 10. utvrđeno je ovlašćenje inspektora u postupku vršenja nadzora nad primenom Zakona da naredi ili organizuje da se povuče iz prometa biocidni proizvod koji nije klasifikovan, pakovan i obeležen u skladu sa ovim zakonom i naredi ili organizuje da se upozore potrošači i dalji korisnici na opasnosti koje biocidni proizvod predstavlja. Navedena mera je uvedena iz razloga što osnovni zakon utvrđuje mogućnost inspektoru samo da naredi da se biocidni proizvod klasifikuje, pakuje i obeleži u skladu sa ovim zakonom. U slučaju da se takav biocidni proizvod već nalazi u prometu, a radi zaštite ljudi i životne sredine potrebno je da se isti povuče iz prometa, te je bilo neophodno uvesti ovu mogućnost i ukloniti pravnu prazninu, posebno imajući u vidu da se radi o mogućim velikim rizicima po zdravlje ljudi i životnu sredinu od ovakvih biocidnih proizvoda. Iz istog razloga je propisana i odredba u stavu 3. ovog člana, kojom je utvrđeno ovlašćenje inspektora da naredi, koordinira ili, po potrebi, organizuje sa proizvođačima, uvoznicima, distributerima i drugim organima opozivanje biocidnog proizvoda ako se ne postupa u skladu sa ograničenjima i zabranama, uključujući i prinudno sprovođenje mere opozivanja biocidnog proizvoda, kao i njegovo uništavanje na odgovarajući način od strane i na teret proizvođača, uvoznika, odnosno distributera. Propisana mera je u skladu sa propisima i praksom Evropske Unije, kao i propisima Republike Srbije (Zakon o opštoj bezbednosti proizvoda („Službeni glasnik RS", broj 41/09)).

U stavu 2. izvršena je pravnotehnička redakcija i usaglašavanje sa čl. 6. i 12. osnovnog zakona.

U st. 4, 5. i 6. izvršena je pravnotehnička redakcija i usaglašavanje sa članom 5. ovog zakona i članom 40. osnovnog zakona.

U članu 11. izvršena je pravnotehnička redakcija i usaglašavanje sa članom 6. ovog zakona.

U čl. 12. i 13. izvršena je pravnotehnička redakcija i usaglašavanje sa članom 5. ovog zakona i članom 40. osnovnog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA

Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima ne dira se u suštinska rešenja data u Zakonu o biocidnim proizvodima, odnosno ove izmene i dopune odnose se na uvođenje sanitarnih inspektora u postupak nadzora nad primenom propisa kojim se uređuju biocidni proizvodi. Dakle, ovim izmenama i dopunama ne odstupa se od rešenja u evropskom propisu.

Određivanje problema koji zakon treba da reši

S obzirom na iskustvo i znanje sanitarnih inspektora pitanje stručnog i kvalifikovanog nadzora rešiće se ovim Zakonom.

Cilj koji se postiže

Osnovni cilj donošenja Zakona je isti kao i cilj osnovnog zakona, a to je uspostavljanje, održavanje i unapređivanje jedinstvenog sistema upravljanja biocidnim proizvodima na teritoriji Republike Srbije, osiguranje visokog nivoa zaštite zdravlja ljudi i životne sredine kao i poboljšanje slobodnog prometa biocidnim proizvodima sa zemljama EU i drugim zemljama i odgovarajući stručni nadzor nad primenom zakona.

Da li su razmatrane druge mogućnosti za rešenje problema?

Pitanje nadzora nad primenom propisa može se urediti samo zakonom, pa druge mogućnosti nisu razmatrane.

Zašto je donošenje zakona najbolje rešenje problema?

Iz razloga što se pitanje nadzora nad primenom propisa može urediti samo zakonom, druge mogućnosti nisu razmatrane.

Na koga će i kako uticati rešenja predložena u zakonu?

Ove izmene i dopune neće uticati na proizvođače odnosno uvoznike biocidnih proizvoda jer ne uvode nove obaveze.

Koji su troškovi koje će primena zakona izazvati građanima, privredi, posebno malim i srednjim privrednim društvima?

Ovaj zakon ne izaziva dodatne troškove, već uvodi mogućnost da troškovi uzorkovanja i ispitivanja biocidnog proizvoda padnu na teret sredstava predviđenih finansijskim planom Agencije za hemikalije, ako se u konačnom postupku utvrdi da uzorak koji je uzet u postupku kontrole od privrednog subjekta odgovara propisanim svojstvima. Dakle, ovim Zakonom se uvodi mogućnost smanjenja troškova za privredne subjekte koji postupaju u svemu u skladu sa Zakonom.

Da li pozitivni efekti donošenja zakona opravdavaju troškove njegove primene?

S obzirom da se ne radi o suštinskim izmenama zakona, zakon neće izazvati nove troškove zbog njegove primene.

Da li zakon stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju?

Ovim izmenama i dopunama osnovnog zakona ne utiče se na rešenja iz osnovnog zakona te nema uticaj na pojavu novih privrednih subjekata i tržišnu konkurenciju.

Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove o zakonu?

Predlagač je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima dostavio na mišljenje svim zainteresovanim stranama.

Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava?

S obzirom da se ovim izmenama i dopunama suštinski ne menja osnovni zakon, sve mere koje će se preduzimati da bi se ostvario cilj osnovnog zakona preduzimaće se i tokom primene ovog zakona.